

SUNDSVALLS KOMMUN
sundsvalls.kommun@sundsvall.se

2023-08-15

1 (17)

Dnr- SI 2023:942

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning på Essviks
skola i Sundsvalls kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Essviks skola* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier *i hög utsträckning, i flera delar* eller *i låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i låg utsträckning* eller *i flera delar* anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna *i hög utsträckning* begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Essviks skola* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr *i flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt leder och styr jämställdhetsarbetet på skolan samt följer upp att skolans jämställdhetsuppdrag finns med i undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar *i hög utsträckning* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar *i flera delar* för att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn initierar ett arbete tillsammans med skolans personal så att gemensamma förhållningssätt och strategier tas fram för att skapa och upprätthålla studiero i alla klassrum.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och bedömningar ges *i låg utsträckning*.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor utvecklar analysarbetet för att identifiera eventuella skillnader i omdömen mellan lärare, ämnen och årskurser samt för diskussioner med lärare utifrån en sådan analys.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **29 mars 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (2023:942) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Essviks skola leder och styr *i flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn tillsammans med biträdande rektorn skaffar sig en god bild av verksamheten utifrån en bred uppföljning av olika typer av resultat. Utifrån rektorns och biträdande rektorns nulägesbild fördelas resurser och vidtas åtgärder i syfte att förbättra verksamheten. Rektorn har, i sin ledning och organisering av det pedagogiska arbetet, ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdeuppdrag. Rektorn skapar till viss del en tydlig mötesstruktur som gör det möjligt för skolans personal att samverka i frågor rörande utbildningen. Skolans arbets- och förhållningssätt är väl kända och tillämpas av skolans personal. Däremot saknas en introduktion för nyanställda lärare. Granskningen visar också att rektorn inte ger lärarna en tydlig ledning i hur skolans jämställdhetsarbete ska bedrivas.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Uppföljning och analys

Granskningen visar att rektorn, tillsammans med biträdande rektorn, utifrån ett brett underlag skaffar sig en god nulägesbild av skolan. Biträdande rektorn följer bland annat upp och analyserar kunskapsresultaten genom resultatkonferenser som genomförs fyra gånger per läsår. Vid dessa resultatkonferenser följer man bland annat upp resultaten i syfte att identifiera mönster och trender på individ-, klass-, årskurs- och skolenivå. Vidare diskuteras åtgärder som syftar till att höja kunskapsresultaten. Rektorn följer upp tryggheten och trygghetsarbetet via skolans trivselenkät, Skolinspektionens skolenkät, elevhälsomöten, möten i skolans trygghetsteam, och i klass- och

elevrådsmöten samt genom sammanställningar av kränkingsanmälningar. Av granskningen framgår att rektor ser till att relevanta utvecklingsåtgärder vidtas och fattar beslut om hur resurser ska fördelas för att möta elevernas behov. I intervju framgår exempelvis att rektorn utifrån analys av trygghet och studiero vidtagit åtgärder i form av satsningar på rastvakter och en trygghetsgrupp.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn ger vissa förutsättningar för lärarna att samverka och lära av varandra. Skolan är indelad i tre arbetslag, där lärarna som undervisar eleverna i förskoleklass och årskurs 1 utgör ett arbetslag. Lärarna som undervisar eleverna i årskurs 2-3 respektive 3-5 utgör varsitt arbetslag. Varje arbetslag har tagit fram egna överenskommelser som de arbetar med och som i sin tur följs upp av biträdande rektor. Möjligheter till kollegialt lärande och utrymme för diskussioner och exempelvis planering och likvärdighetsarbete gällande bedömningar finns framförallt inom arbetslaget. Det finns även gemensam konferenstid, där samtliga lärare deltar. Vid dessa konferenser finns möjlighet för biträdande rektor att föra ut information samt för diskussioner och verksamhetsutveckling. Skolan har också en förstelärare. Försteläraren har inte något uttalat och tydligt definierat uppdrag.

Av granskningen framgår att Essviks skola har en hög andel lärare med legitimation och utbildning för den undervisning de bedriver. Det framgår emellertid även att nyanställda och oerfarna lärare på skolan inte får någon planerad introduktion och mentor.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att det bedrivs ett visst jämställdhetsarbete på skolan men att detta inte leds och styrs av rektorn. I intervjuer uppger lärarna att de inte känner till att det finns något planerat eller strategiskt jämställdhetsarbete men att det ändå pågår ett jämställdhetsarbete på skolan. Lärarna uttrycker att det görs på den enskilda lärarens egna initiativ samt att det saknas en röd tråd i skolans jämställdhetsarbete. Lärarna uppger att de vid införandet av den nya läroplanen diskuterade skolans uppdrag att verka för att alla elever oavsett kön ges samma förutsättningar. Lärarna tillägger att diskussionerna förvisso dokumenterades, men att det sedan inte hänt något mer i jämställdhetsarbetet. Representanter för elevhälsan berättar att de inte vet om rektorn leder och styr ett jämställdhetsarbete på skolan. Även rektorn uppger att det inte finns ett pågående jämställdhetsarbete på skolan som leds och styrs av rektorn och att det inte heller finns en gemensam strategi för hur jämställdhet ska tas upp i undervisningen. Enligt rektorn kan en av förklaringarna till detta vara att det inte varit ett prioriterat område i skolområdet där Essviks skola ingår samt att man på Essviks skola inte upplevt några stora utmaningar kopplat till jämställdhet.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att rektorn *i flera delar* leder och styr skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt leder och styr jämställdhetsarbetet på skolan samt följer upp att skolans jämställdhetsuppdrag finns med i undervisningen.

Skolinspektionens granskning visar att även om rektorn följer upp vissa skillnader ifråga om kön i resultaten saknas ett strategiskt, medvetet och systematiskt jämställdhetsarbete som leds av rektorn.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.¹ Enligt läroplanen (Lgr 22) ska skolan aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Av läroplanen framgår vidare att sättet skolan organiserar utbildningen på, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma elevernas föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt ges samma möjligheter att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen på lika villkor oberoende av könstillhörighet.²

Vidare framgår det av läroplanen att eleverna genom utbildningen ska utveckla en förståelse för hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.³ Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot

¹ 1 kap. 5§ skollagen.

² Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

³ Lgr 22, 2.1 Normer och värden

de nationella målen. Rektorn har också ett särskilt ansvar för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.⁴

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med lärarna diskuterar och planerar för hur de gemensamt kan arbeta med jämställdhet på skolan. Rektorn bör också följa upp att de möjligheter som finns för att undervisa om jämställdhet inom ramen för kursplanernas centrala innehåll tas tillvara och att denna undervisning bedrivs på ett sådant sätt att eleverna stimuleras att omfatta dessa värden. Rektorn bör även försäkra sig om att varje lärare och all personal på skolan verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete. Det går exempelvis att se över och försäkra sig om att läromedel speglar båda köns erfarenheter. För att jämställdhetsarbetet ska fungera väl behöver rektorn också ta ansvar för att tydliggöra vikten av att detta arbete bedrivs, säkerställa att förutsättningar finns för samverkan och gemensamma diskussioner samt följa upp det arbete som bedrivs på området.⁵

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar *i hög utsträckning* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Sammanfattande motivering

Granskningen visar att undervisningen är målfokuserad, strukturerad, varierad och att lärarna ger eleverna ett aktivt lärarstöd. Undervisningen utgår från läroplanens och kursplanernas mål. Lärarna är aktiva och hjälper eleverna att komma igång och bibehålla sitt engagemang. Eleverna har möjlighet att påverka innehåll i undervisningen,

⁴ Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar

⁵ För att få stöd i arbetet med att utveckla skolans jämställdhetsarbete kan rektorn med fördel ta hjälp av Skolverkets stödmaterial Leda jämställdhetsarbete. [Leda jämställdhetsarbete - Skolverket](#)

vilket bidrar till att skapa engagemang. Det finns en tydlig struktur på lektionerna som eleverna är bekanta med och en logisk följd i olika inslag under lektionerna.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Målfokusering, varierad undervisning och aktivt lärarstöd

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen är varierad och välstrukturerad och att den utgår från de nationella målen. Inom skolan bedrivs ett arbete för att skapa en gemensam lektionsstruktur. Observerade lektioner har en liknande struktur med uppstart där läraren går igenom vad som ska göras under lektionen där även syfte och mål för lektionen presenteras. Därefter följer lektionen ett logiskt flöde mellan genomgång och elevaktiva inslag där eleverna växlar mellan att arbeta med olika aktiviteter och uppgifter antingen i grupp eller enskilt. I flera fall sker också en sammanfattning av vad som gjorts vid lektionens slut. Många lektioner innehåller någon form av rörelsepaus så att eleverna ska kunna upprätthålla koncentrationen.

Lärarna ger eleverna ett aktivt lärarstöd under lektionerna. Under observerade lektioner rör sig lärarna runt i klassrummet och hjälper och stödjer eleverna att komma igång och bibehålla sitt engagemang men under några lektioner läggs mycket tid och fokus på att upprätthålla studieron.

Anpassningar, stimulans och utmaningar

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen överlag är stimulerande och att innehåll och arbetssätt är anpassade efter aktuell elevgrupp så att eleverna utmanas oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling. Lärarna ger återkommande positiv individuell respons till eleverna under lektionerna och försöker sporra eleverna att komma vidare. Under flera observerade lektioner tycks eleverna engagerade och ägnar sig aktivt åt skolarbetet. Under några observerade lektioner är eleverna mindre engagerade och ägnar istället mycket tid till annat än lärande.

I klassrummen finns olika typer av hjälpmedel som bland annat används för att eleverna ska kunna arbeta mer koncentrerat. Avskild placering, skärmar och hörselskydd är några exempel på kompensatoriska hjälpmedel som används under observerade lektioner. Eleverna har förutbestämda platser i klassrummet där eleverna sitter i olika formationer antingen enskilt, i par eller i grupp. Av observerade lektioner och inter-

vjuer med elever och lärare framgår att eleverna vanligtvis arbetar med samma arbetsuppgifter, men att eleverna kan få fler och andra typer av uppgifter om de snabbt blir färdiga.

Elevers delaktighet

Granskningen visar att eleverna på flera sätt är delaktiga i utvärdering och i viss mån även i planering av undervisningen. Lärarna berättar i intervju att de arbetar på lite olika sätt med utvärdering av undervisningen och att det anpassas utifrån elevernas ålder och mognad. Veckoutvärdering på fredagar, återkommande korta utvärderingar där eleverna får göra tummen upp eller tummen ner, exit-tickets är några exempel på hur eleverna görs delaktiga i utvärdering. I intervju framhåller lärarna att det alltid är läraren som lägger grunden för undervisningen, men att eleverna också görs delaktiga i planeringen. Eleverna får exempelvis komma med förslag på arbetssätt, innehåll och examinationsformer. Vidare framgår att ett av skolans arbetslag under innevarande termin har elevinflytande som ett utvecklingsområde.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att undervisningen i *hög utsträckning* främjar elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i *flera delar* för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men att utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att det finns ett välutvecklat och strategiskt trygghetsarbete på skolan. Arbetet tar sin utgångspunkt i olika kartläggningar av situationen och analyser av elevernas trygghet. Skolan bedriver till viss del ett aktivt arbete för att skapa och upprätthålla studieron i klassrummen. Granskningen visar dock att arbetet varierar och att det finns klasser där studieron är mindre god och att elever återkommande upplever sig störda i sitt skolarbete.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Skolans arbete med att skapa trygghet

Granskningen visar att det bedrivs ett välutvecklat och strategiskt trygghetsarbete på skolan. Det förebyggande och främjande arbetet utgår från kartläggning och analys av elevernas trygghet. På skolan bedrivs flera aktiviteter för att stärka tryggheten. Utöver trygghetsvandringar och andra trygghetsundersökningar finns också exempelvis ett väl inarbetat system där äldre elever har högläsning för yngre elever. Därtill finns också faddergrupper, där äldre och yngre elever får mötas och de äldre agera förebilder för de yngre. Ytterligare exempel är att äldre elever får organisera och leda rastaktiviteter som anpassas så att även yngre elever ska kunna delta.

Elever och lärare uppger i intervju att tryggheten på skolan är god och att det sällan förekommer kränkningar. Det finns tydliga rutiner för hur kränkningsärenden ska hanteras och dessa är kända av skolans personal. Som ett led i att ytterligare stärka det strategiska trygghetsarbetet har skolan nyligen startat en trygghetsgrupp bestående av representanter för lärare, personal i fritidshem och elevhälsa.

Skolans arbete med att skapa studiero

Av granskningen framgår att det pågår ett aktivt arbete med att skapa och upprätthålla studiero. Men granskningen visar också att det varierar hur väl lärarna lyckas med detta. I elevintervjuer framgår att det inte alltid är studiero på lektionerna. Elever i en klass uppger att det är oroligt i klassrummet och att några elever ofta stör och utmanar läraren. Eleverna uppger att det sällan blir några konsekvenser när någon stör. Såväl lärare som rektor och representanter för elevhälsan uppger i intervju att de är medvetna om att studieron inte är god i alla klasser. Skolan har således identifierat problemen med bristande studiero. Flera åtgärder har också vidtagits, bland annat pågår ett arbete kring att skapa en gemensam tydlig lektionsstruktur. Skolans arbetslag arbetar också med studiero som en del i sina överenskommelser⁶. Därtill har ytterligare resurser i form av personal tillförts de klasser där man identifierat att studieron är mindre god. Lärare uppger i intervju att de åtgärder som vidtagits delvis förbättrat situationen och att det över tid därmed blivit bättre studiero i några klasser. Men det framgår också att situationen inte förbättrats i en av klasserna. Intervjuade elever uttrycker att det istället blivit sämre över tid i denna klass.

⁶ Arbetslagen arbetar med överenskommelser i vilka de beskriver insatser och aktiviteter som varje arbetslag ska göra under en period för att nå uppsatta mål.

Under Skolinspektionens lektionsbesök är det överlag god arbetsro och de flesta eleverna är fokuserade på skolarbetet. Vid någon lektion är studieron mindre god. Några elever sitter på sina platser och är högljudda medan andra går runt i klassrummet och pratar eller sysslar med annat än lärande. Under lektionen försöker lärare och resurs på olika sätt få eleverna att fokusera på skolarbetet utan större effekt. Läraren får återkommande höja rösten och ropa till eleverna att koncentrera sig och hänga med. Mycket av lektionstiden går åt till att läraren försöker få tyst på pratsamma elever och eleverna har det svårt att arbeta med de uppgifter de ska, när ljudnivån är så hög.

Granskningen visar att uppföljning och analys av vidtagna åtgärder för att förbättra studieron i nuläget överläts till den enskilda läraren och till arbetslagen. Det framkommer emellertid att elevhälsa och rektor vid några tillfällen besökt klasser med sämre studiero. Rektorn uppger i intervju att det skulle behövas att någon utomstående var med i klassrummet och observerade. Detta, resonerar rektorn, skulle ge bättre förutsättningar att analysera vilka insatser som behövs. Lärare uppger i intervju att de kan diskutera frågor om studiero med sina lärarkollegor i arbetslaget och att de även kan ta kontakt med elevhälsan. Lärarna uppger att det behövs ett tydligare stöd från ledningen för att förbättra studieron. De nämner bland annat att det i nuläget inte går att få någon feedback på hur undervisningen bedrivs i klassrummet. Lärarna nämner kollegialt lärande som ett sätt för dem att nå längre i att utveckla sitt arbete med att förbättra studieron, men att det varken funnits styrning från rektorn för att detta ska göras eller tid för lärarna att kunna observera varandras lektioner. Lärarna uppger att biträdande rektorn förvisso gjort några lektionsbesök, men att de sedan inte fått någon återkoppling.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att skolan i *flera delar* arbetar för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men att utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn initierar ett arbete tillsammans med skolans personal så att gemensamma förhållningssätt och strategier tas fram och implementeras för att skapa och upprätthålla studiero i alla klassrum.

Granskningen visar att det samlade arbetet med att skapa och upprätthålla en miljö där alla elever kan fokusera på sitt skolarbete är ett utvecklingsområde. Även om man

inom arbetslagen diskuterar olika strategier och åtgärder vid ordningsstörande beteende så saknas det ett samlat och strukturerat arbete där lärarna ges möjlighet att följa upp och analysera resultatet av vidtagna åtgärder.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en studiemiljö som präglas av studiero. Alla som arbetar i skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över bland annat den fysiska miljön.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn initierar ett systematiskt arbete för att förbättra studieron på skolan. Lämpligtvis inleds arbetet med att genomföra en kartläggning av hur studieron ser ut i olika klasser och ämnen för att identifiera situationer som utlöser en sämre arbetsmiljö såväl som framgångsrika, förebyggande strategier. Utvecklingsarbetet kan med fördel kompletteras med lektionsobservationer och kollegialt lärande i syfte att identifiera och sprida goda exempel. En del i detta kan också vara att undersöka hur eleverna ser på vilka metoder som är framgångsrika.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen ges i *låg utsträckning*.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Skolinspektionens granskning visar att rektorn inte säkerställer likvärdighet i lärarnas bedömningar. Rektorn ger inte lärarna tillräckliga förutsättningar att arbeta med sambedömning för att göra likvärdiga bedömningar. Därtill framkommer också att rektorn inte i tillräcklig omfattning följer upp lärarnas bedömningar och att rektorn inte heller analyserar eventuella skillnader mellan omdömen och bedömningar.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Förutsättningar för att säkerställa likvärdig bedömning

Granskningen visar att rektorn ger vissa förutsättningar för lärare att kvalitetssäkra sina omdömen och bedömningar. Vid nationella prov och vissa typer av tester sker exempelvis sambedömning med de lärare som undervisar aktuell årskurs. Lärarna använder också bedömningsstöd för att säkerställa likvärdigheten i sin bedömning. I övrigt har kvalitetssäkring av omdömen och bedömningar överlåtits till arbetslagen. Av intervjuer framgår att det inte funnits inplanerade bedömningskonferenser på skolan. I den mån lärarna diskuterar bedömning med lärare i andra arbetslag eller vid andra skolor är detta inte organiserat av rektorn utan sker på lärarnas egna initiativ. I intervjuer framkommer att det tidigare funnits ett utvecklingsarbete kring bedömning, men att detta stannat av på grund av täta rektorsbyten och en pågående omorganisation. Lärarna uppger i intervju att de ser behov av ett mer strukturerat och gemensamt arbete kring bedömning på skolan. Även rektorn uppger i intervju att hen ser behov av att ge lärarna bättre förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och bedömningar.

Rektorns uppföljning och analys av lärarnas omdömen och bedömningar

Granskningen visar att rektorn i liten omfattning följer upp och analyserar lärarnas bedömningar. Av intervjuerna framgår att lärarna inte känner till huruvida rektorn eller biträdande rektorn följer upp och analyserar deras bedömningar. Det framgår emellertid att biträdande rektor ibland sitter med i arbetslagsmöten och det då händer att lärarna diskuterar bedömning.

Det framgår emellertid att lärarna, i samband med att de under våren gick igenom elevernas kunskapsresultat, uppmärksammade skillnader i kunskapsbedömningarna mellan skolans arbetslag. I intervju framgår att lärarna utifrån denna insikt såg behovet av att arbeta med att se över och harmonisera sina bedömningar.

Sammantaget bedömer Skolinspektionens att rektorn *i låg utsträckning* ger förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och bedömningar.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor utvecklar analysarbetet för att identifiera eventuella skillnader i omdömen mellan lärare, ämnen och årskurser samt för diskussioner med lärare utifrån en sådan analys.

Granskning visar att rektorn behöver följa upp och analysera skillnader och avvikelser i lärarnas omdömen för att säkerställa likvärdigheten i lärarnas bedömningar.

Enligt skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.⁷ Av läroplanen framgår att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Enligt Skolverkets allmänna råd bör rektorn säkerställa att det finns förutsättningar för att sammanställa bedömningar och nationella provbetyg i syfte att möjliggöra ändamålsenliga analyser av resultaten, samt tillsammans med lärarna följa upp bedömningar och nationella provbetyg inom skolenheten så att det vid behov blir möjligt att sätta in insatser som skapar förutsättningar för mer rättvisande och likvärdiga bedömningar.⁸

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn följer upp och analyserar eventuella skillnader i omdömen i olika ämnen och årskurser för att säkerställa likvärdigheten i lärarnas bedömning. Rektorn rekommenderas också att föra diskussion med lärarna utifrån analysen och söka förklaringar i de fall stora avvikelser har funnits över tid.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Robert Sondell, utredare.

I ärendets slutliga handläggning har utredare Anders Haglund (föredragande) och undervisningsrådet Agnetha Burström medverkat.

⁷ 3 kap. 14 § skollagen.

⁸ Skolverket (2018) *Skolverkets allmänna råd med kommentarer - Betyg och betygssättning*, Stockholm s. 42-44.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- Fem gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En intervju med en förstelärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor och biträdande rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan och dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 24–25 maj, 2023. Digitala intervjuer med förstelärare, skolans elevhälsa samt rektor och biträdande rektor genomfördes den 29-31 maj. Besöket genomfördes av inspektörerna Anders Haglund och Agnetha Burström.

Essviks skola är en grundskola i Kvissle i Sundsvalls kommun. Skolan ingår i Nivrenaorganisationen, där även Solede skola F-4 och Nivrenaskolan 5-9 ingår. Essviks skola har verksamhet för elever i förskoleklass upp till årskurs 5. I årskurserna 1-5 finns 138 elever. Skolan leds av en rektor som ansvarar för hela Nivrenaorganisationen. Till sin hjälp har rektorn en biträdande rektor som ansvarar för Essviks skola.